

שיעור בנושא האונס הקבוצתי שהתרחש במועדון 'אלנבי 40' והתרבות שמתירה אותו

רקע

ביום רביעי האחרון (30.9.15) פורסמה במערכת החדשות של ערוץ עשר כתבה המתעדת מקרה של אונס קבוצתי במועדון 'אלנבי 40' בתל אביב.

לנוכח אדישות גורפת מצד כל הנוכחים והנוכחות במקום, ובעידוד הדיג'יי ועובדי המועדון, אישה צעירה במצב שיכרות נאנסה ונוצלה במשך כמה שעות. לא נשמע קול צעקה, אף אחד לא ניגש לעזור לה ולעצור את הזוועה שהתרחשה על הבר.

להיפך, הנוכחים אף צילמו את המתרחש, וסרטונים של האונס המזעזע הופצו לאלפי אנשים, ובכך העצימו את הפגיעה וההשפלה.

מדובר במקרה חמור ביותר של רמיסת חיי האישה. ייתכן שחלק מהתמונות הגיעו גם לידי התלמידים בבית הספר והנושא עלה רבות ברשתות החברתיות שבהן הם חברים.

בעקבות הפרסום, רבים טענו כי למעשה לא התרחשה כל פגיעה, ובכך סייעו לטשטוש האלימות שהופעלה ולטשטוש הגבולות הברורים בין רצון חופשי לניצול.

טשטוש גבולות מסוכן זה הוא תופעה נוכחת גם אצל בני ובנות הנוער בחברה הישראלית. עלינו לחנכם להבין ולהפנים את החשיבות של רצון חופשי וללמדם לזהות סיטואציות אשר אינן עומדות באמת מידה זו כאלימות מינית ולעצור אותן.

מטרות השיעור

- הכרת המושג הסכמה במין והמשמעות הפלילית של ניצול גוף האישה.
- הבנה כי אונס, סיוע לאונס וכל פעולה המצדיקה אונס אינה עבירה פלילית בלבד - אלא גם ביטוי להתדרדרות מוסרית בחברה שלנו.
- יצירת קשר בין הבחירות האישיות של כל אחד ואחת מאתנו להשתרשותה של תרבות המצדיקה אונס וזילות חייהם וגופם של בני אדם.

למורה:

המטרה המרכזית של השיעור היא להכיר ולהבין באיזו מציאות אונס יכול להתפרש כדבר מטושטש שאפשר להתייחס אליו בסלחנות.

חשוב לתת מקום לדעות שונות באופן שאינו פוגע או מעליב תלמידים ובעיקר תלמידות אחרות. זה נושא טעון, כדאי לשמור על המרחב הבטוח של התלמידות והתלמידים.

המרכז להדרכה

במקרים ידועים של תלמידות עם סיטואציות של תקיפה ופגיעה מינית, יש לשוחח לפני עם התלמידות לצורך תיאום ציפיות משותף ולערב את היועצת.

מהלך השיעור

חלק א' – התייחסות והצפת רגשות האירוע

פתיחה, ספרי/י על האירוע שהתרחש בשבוע שעבר. ניתן להיעזר בדף מתומצת של הפרשיה (נספח א')

דיון:

- איך נחשפתם לסיפור?
- האם מדברים עליו בין החברים/ברשתות החברתיות? מה עולה?

למורה:

מקרה האונס באלנבי 40 כמו מקרים רבים אחרים יכול להיות מסופר שונה מאוד. חלק מהתלמידים לא יסכימו בהכרח שמדובר באונס, ישנו שיח ציבורי מבלבל שבו לא ברור אם מותר להשתמש בגופה של אישה במצב שיכרות והאם מותר לעודד ולעמוד מהצד או שחייבים לפעול נגד. תלמידים עשויים להגיד "הרי היא הסכימה" לא סרבה \ הזמינה את הגברים".

חלק ב' – עבירות פליליות ודירדור מוסרי

קראו את החוק לגבי תקיפות מיניות (נספח ב')

שאלות:

- מדוע לא חוקי לשכב עם מישהו במצב שכרות מתקדם?
- האם זהו עניין חוקי בלבד או שזהו עניין מוסרי? (אם לא היה חוק שאוסר זאת, האם זה היה בסדר?)

ספרי/י: אונס הוא לא רק זר שתופס אותך בסמטה אפלה, כל מעשה מיני שפוגע ומזלזל בגופך הוא תקיפה מינית. גם כשדעתך אינה צלולה ולכאורה "נתת את האפשרות" לאונס, אין זה נותן רשות לאף אחד לפגוע בגופך.

קראו קטע מתוך הבלוג של עו"ד תמי קצביאן המתאר את ההתדרדרות המוסרית שמתרחשת כאשר מתייחסים לעניין באדישות או אף מעודדים אותו (נספח ג')

שאלות:

- מדוע לדעתכם אף אחד לא עשה דבר במשך שעות על מנת לעצור את האונס?
- מה המשמעות של לעודד שימוש בגוף של אישה שאינה בהכרח מלאה? מה עומד מאחורי יחס כזה?

המרכז להדרכה

ולימודים חלופיים

- מהו המסר שאנשים מעבירים כשהם מפיצים את הסרטונים מהמועדון ולועגים לאישה הזו?

סיכום:

המקרה של 'אלנבי 40' הוא לא רק מקרה קשה בפני עצמו, אלא גם מלמד שהחברה שלנו היום מצדיקה אלימות כלפי נשים ולועגת לכאלה שנפגעות. כשמישהו מנסה ליצור סיטואציה "אינטימית" כביכול, ולא שני הצדדים פעילים ביצירת המצב הזה, אנחנו יוצרים מצב של חוסר ביטחון, אנחנו לוקחים ממישהו/י אחר/ת את המרחב להביע רצון או לסרב.

לעולם האשמה תהיה על מי שבחר לתקוף ולא על הקורבן - לא חשוב מה היא לובשת, לאן יצאה, וכמה אלכוהול שתתה.

אנחנו חלק מהחברה ויכולים לשנות את המציאות – להיות אדישים ולהיסחף עם הניצול, או דווקא להתנגד לאלומות כזו, גם אם היא לא מופנית כנגדנו אישית.

למורה:

- סביר להניח שהשיעור יציף תחושות ודילמות מחיי התלמידים והתלמידות וכדאי לסיים בהזמנה להתייעץ ולשוחח על שאלות שצפות עם הדמויות הרלוונטיות בביה"ס.
- ניתן לפרסם בקבוצת הוואטסאפ הכיתתית את הקישור הבא:
 - לחתום על עצומה לסגירת מועדון "אלנבי 40" -

<http://www.atzuma.co.il/lisgoretalenbi40>

נספח א'

חרפה במועדון בת"א: לעיני כל, קיימו יחסים עם צעירה שיכורה

30/09/2015 21:17

מאור צור

במהלך מסיבה שנערכה בבר "אלנבי 40", עלתה אחת המבלות על הבר והתחילה להתערטל. בשלב מסוים, עלו גברים שתויים על הבר וקיימו איתה יחסי מין לעיני כולם. הצעירה סירבה להתלונן, אבל אמה טענה כי היא נפלה קורבן לניצול. המשטרה פתחה בחקירה. המקום ממשיך לפעול כרגיל

במהלך אחת המסיבות האחרונות שנערכו בבר, עלתה אחת המבלות על הבר והתחילה להתערטל לאחר ששאלו מי אמיצה מספיק להוריד בגדים. בשלב מסוים, בעידוד הקהל, היא אף הזמינה את הבליינים שבמקום להצטרף אליה. זה אחר זה עלו גברים שתויים על הבר וקיימו איתה יחסי מין לעיני כולם. גם הטלפונים הניידים נשלפים ועשרות הבליינים תיעדו הכול. הסרטונים שהופצו הגיעו לא רק לאלפי טלפונים ניידים ברחבי הארץ, אלא גם אל קציני הרישוי של מרחב יפתח.

במשטרת לב תל אביב פתחו בחקירה והצעירה מסרה עדות אך סרבה להתלונן. לטענתה, אף על פי שהייתה שיכורה, היא עשתה את המעשים מרצונה החופשי. מנגד, הנערה טוענת כי היא נוצלה ובכוונתה לפנות למשטרה ולהגיש תלונה.

בעלי הבר נחקרו וממרחב ירקון נמסר כי התיק עבר לפרקליטות, שם ממתינים להחלטה בדבר הגשת כתב אישום נגד המעורבים. בינתיים, המועדון ממשיך לקיים מסיבות באין מפריע. הרי ההצגה בסופו של דבר, חייבת להימשך.

במועדון סירבו להגיב לכתבה.

נספח ב'

"חוק העונשין תשל"ז 3921, 1977 סימן ה': עבירות מין :
הבועל אישה –

(1) שלא בהסכמתה החופשית ;

(2) בהסכמת האישה, שהושגה במרמה לגבי מיהות העושה או מהות המעשה ;

(3) כשהאישה היא קטינה שטרם מלאו לה ארבעה עשרה שנים, אף בהסכמתה ; או

(4) תוך ניצול מצב של חוסר הכרה בו שרויה האישה, או מצב אחר המונע ממנה לתת הסכמה חופשית ;

המרכז להדרכה
ו לימודים חלופיים

(5) תוך ניצול היותה חולת נפש או לקויה בשכלה, אם בשל מחלתה או בשל הליקוי בשכלה לא היתה הסכמתה לבעילה הסכמה חופשית; הרי הוא אונס..."

נספח ג'

מי זה אותו גבר שנמצא במועדון, רואה את הדבר הזה קורה לו מול העיניים, וכל מה שבא לו לעשות זה לצעוק "תן עבודה!" "תוריד גבר, תוריד, תוריד!" "יאללה, עוד! עוד! עוד!" מי זה אותו גבר, שכל מה שמתחשק לו לעשות כשהוא רואה אישה, שיכורה, גמורה, נאנסת לו מול העיניים, עוד פעם ועוד פעם ועוד פעם, לקול צהלות ההמון, כל מה שבא לו לעשות באותו רגע זה לשלוף את הנייד שלו ולתעד את "החגיגה". לשמר אותה בזיכרון שלו. להעביר את זה הלאה. להראות לחברים. מי זה אותו גבר, שגם אחרי שתי דקות. חמש דקות. עשר דקות. שעה. שעתיים. ארבע שעות. חמש שעות, שבהם הוא עד ושותף שקט של אונס קבוצתי מתמשך, גם אחרי חמש שעות שהוא שם – לא מתהפכת לו הבטן, הראש שלו לא צועק – קיבינימאט, זה לא בסדר! זה לא בסדר! תפסיקו את זה! מה עובר לו בראש כל הזמן הזה? מה עובר לו בלב? איך אפשר להשקיט את המצפון לכל כך הרבה זמן?

מי זה הגבר הזה, זה "שרק עמד בצד וצילם"? מי זה הגבר הזה - איך הוא נראה? במה הוא עובד? איזה חרדות מלוות אותו כשאחותו, הבת שלו, או בת הזוג שלו יוצאת לבלות בערב עם חברים? איך הוא מרגיש עכשיו מול כל הסיפור הזה? הוא מתחרט? הוא נגעל מעצמו ומהחברים שלו? הוא מבין שהוא היה עד ושותף לאונס קבוצתי ומתועד? הוא מבין את זה עכשיו? משהו זז שם?

מתוך הבלוג של עו"ד תמי קצביאן